

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătat pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măceșarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măceșarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu 16 Aprilie.

Sinodul archidieceșan s'a terminat ieri înainte de patru oare după ameași (ședința declarată în permanență s'a început la 9 oare dimineața.) Deputații în mare parte au plecat a seară și vor mai pleca și astăzi.

Dar nu aceasta este lucrul de căpetenie care va interesa pe cetitori. Lucrul de căpetenie este progresul care l'a făcut acest sinod din urmă.

Omul este odată așa făcut, ca se nu fie îndestulit nici odată. Sînt rari „filosofii”, cari se mulțămesc cu cât și cu ce au. Încât am putut afla noi, vederile deputaților din sesiunea prezentă, preste tot, sînt împărțite. Unii sînt mulțămiți, alții nemulțămiți. Unii dic că sesiunea din anul acesta față cu sesiunile de mai înainte este un progres, căci în timp relativ scurt s'a lucrat mai mult ca de altă dată. Alții eară dic, că multe din vorbirile lungi, la lucruri mai de puțină însemnătate unde puteau fi mai scurte, prin ce se cruța sume de bani.

De astădată sîntem aplecați a da drept și unora și altora; însă dacă ar fi să ne decidem pe lîngă una dintre părerile atinse noi ne am alătura lîngă cei mulțămiți. Pentru că și noi credem că sinodul de astădată a fost mai sprinten și atât în ședințe cât și în secțiuni a lucrat cu mai mult interes și mai cu sporiu decît în alte sesiuni. Semn că cu cât înaintăm cu timpul, membrii, chiar și cei noi, de cari de astădată au fost în numer considerabil, curînd se orientează în aparatul cel dela natura sa greoiu al parlamentarismului.

Că până l'a prefecta perfecțiune mai este, asta nu va pune pe nimenea în mirare. Sînt parlamente vechi, cu tradițiuni și practice seculare și tot mai au scăderi, dar apoi un sinod în condițiuni așa de redue cum este al nostru.

Răbdare și zel cătră afacerile bisericesci și va sosi și timpul când agendele sinodale vor curge și mai neted și mai în grabă; înainte de toate însă încrederea împrumutată ne va apropia și mai mult de ținta spre care trebuie se nisuească ori care membru al bisericii noastre. Dacă încrederea împrumutată ar lipsi cumva de o parte sau de alta, sau de amendou, se vor găsi și oameni, cari în imaginațiunea lor vor lua lucruri inchipuite de reale și până să se lumineaze, totdeauna vor avê lipsă de timp mai îndelungat și de probe mai multe, decît dacă prin încredere ar privi lucrurile cum sînt.

Și în privința aceasta noi avem bune speranțe în viitoriu.

Fiîndcă, pe cât ne permit împrăgiurările noastre, raportăm pre larg despre toate câte s'au petrecut în sinod, în meritul lucrurilor nu intrăm, ca să nu prejudicăm aprecierii publicului cetitoriu. Un moment însă nu l' putem lăsa neamintit. Momentul acesta este al responsului presidiului sinodal la interpelațiunea deputatului Diamandi Manole. Este diplomatic responsul, nu negăm, dar și mai mult ne-a mulțămît deslușirile presidiale, care au însoțit responsul, căci aceste au luat o greutate mare de pre pep-

turile unora, din acei căror le au fost cunoscute corespondențele publicate în toamna trecută în „P. Ll”. Deslușirile au dat o desmințire categorică corespondențelor, mai eclatantă decît sute de refrângeri țiaristice.

Sinodul archidieceșan.

Ședința VI. (9 Aprilie)

Să cetesce și verifică protocolul ședinței premergătoare. La ordinea zilei urmează continuarea raportului comisiunii bisericesci prin raportorul acelei-a, dep. P. Truța. Ceea-ce privește arondarea protopresbiteratelor și stadiul în care se află aceea dela anul 1881 încoace și în deosebi întregirea posturilor de protopresbiteri comisiunea propune, să se i-a spre știință ca unele ce s'au rezolvat sub un alt număr al agendelor acestui sinod, unde fu vorba și de ajutorul de stat.

La raportul consistoriului referitoriu la ajutoarele date din fundațiunea Șaguniană fără a avê vre o cunoștință despre faptul acesta propune comisiunea: sinodul i-a cu părere de rău la cunoștința întempleră aceasta și îndrumază pe consistoriu a și căsciga nesmintit cunoștințele de lipsă despre starea fondurilor preste tot și în special a fundațiunei Șaguniane.

Dep. Comșa cere informațiuni, cum se poate, ca consistoriul se poată raporta sinodului detaiat starea fundațiunei Șaguniane.

Presidiul: Nu e normat că oare consistoriul ori comisiunea fundațiunei acesteia are să raporteze despre starea aceleia. Ar fi neapărat de lipsă propunerea unui regulament, care să reguleze afacerea aceasta.

Dep. V. Roșescu. Din actul fundațional sciu că îndată ce va ajunge capitalul fundațiunei la suma de 100,000 împrăgiurarea aceasta trebuie să se aducă la cunoștința clerului și a poporului nostru credincios prin un deosebit cerculariu. Întreb acum, după ce sciu că capitalul a ajuns la suma numită și după ce ved că e vorba de ajutoare date din fundațiune, ceea ce înainte de a ajunge capitalul la suma indicată nu s'ar fi putut întempler, urmatus'au în înțelesul dispozițiunilor testamentari! Adus'au la cunoștința clerului și a poporului?

Presidiul. Cestiunea va veni de nou pe tapet atunci când comisiunea financiară va presenta un act presidial, ce a încurs la comisiunea aceasta mai târziu. Cred că va fi consult a ne rezerva eventualele propuneri până pe atunci. Încât pentru întrebările domnului dep. Roșescu răspund că comisiunea, ca una ce nu se poate pune în directă legătură cu clerul și poporul nostru, nu s'a cređut îndreptățită a satisface ea din parțeși dispozițiunilor testamentare, despre care vorbesce d. deputat, și cari se află în adevăr provăduți în testament.

Dep. Eug. Brote: Așa cum ni se presentă propunerea comisiunei, după deslușirile ce ni sau dat, nu o mai putem primi, ași dori să se dică astfel: Stând punctul acesta în legătură cu un act ce s'a presentat mai târziu comisiunei financiare, precum

arată înfărmările date de presidiu, se va pertracta și decide la timpul său. Să primesce.

Un alt punct din raportul consistorial care tractează în termini scurți și cestiunea vicariatului archiepiscopesc, ne spune numai simplu că cestiunea aceasta se află încă tot în stadiul vechiu. Comisiunea nepricpînd raportul în punctul acesta din cauză că e de tot scurt stilisat, nu a putut intra în desbatere specială asupra lui.

Dep. Cosma: propune a se lua spre știință.

Dep. N. Popea: Și cestiunea aceasta e una dintre acele multe cestiuni însemnate, cari s'au ventilat de repețite ori în sesiunile noastre sinodali. Fiîndcă mă privește și pe mine cauză, n'am luat până astăzi nici odată cuvîntul întru apărarea ei, ca se nu mi se facă imputare, că ași vorbi *pro domo*, ba am ținut chiar de necuviincios a o face.

Și dacă nu aș vedê că o cestiune atât de momentoașă ca aceasta nu se tractează cu serioșitatea recerută, și că în modul acesta se vatămă vađa și interesul bisericii noastre, eu și ași tăcea. Dar în meritul cauzei nici nu voi se vorbesc, aceasta privește pe biserică și vađa aceleia; aceea trebuie să se intereseze de lucrul acesta, căci pe ea o privește de aproape. Observ numai și aceasta, în interesul adevărului istoric, că cauza aceasta nu s'a forțat deodată doară, nu domnilor, ci ea s'a sulevat atât în sinoadele noastre cât și în congrese sub doi metropoliți ai noștrii, sub Marele nostru Arhiepiscop repositat metropolit Andreiu bar. de Șaguna și sub cel actual, Escelenția Sa Miron Romanul. Cel dintăiu s'a dechiarat în proiectul de statutul organic în punctul acesta, cel de al II-lea într'o hârtie presidială și într'una oficială cătră sinodul archidieceșan. Totul ce ași putê dice în cauză să reducă la aceea că o cauză așa serioasă și însemnată dacă este să se tracteze apoi să se tracteze conform momentuoșității ei, altcum mai bine ar fi fost să nu se amintească despre ea nimic. Acestea le dic din respectul adevărului istoric. Cestiunea se împarte în două părți una e: vicariul Arhiepiscop, și alta e vicariul archiepiscopesc. În anul trecut nu sciu cum și nici n'am potut pricepe, s'a adus în legătura vicariatul archiepiscopesc cu cestiunea vicariului Arhiepiscop. (O voce: Susceptibilități.) s'a dic că vicariatul nu e definitiv, că vicariul e dat Metropolitului ad personam, că e ca frunza pe apă... Nego et pernego că lucrul ar sta astfel și la aceasta ne îndreptătesce legea noastră fundamentală și regulamentele. În special §. 118 din statul organic sună: „Episcopul respective Archiepiscopul diecesan ca președinte ordinariu al întregului consistoriu poate denumi dintre asesorii de tagmă preoțească un locțiitor (vicariu) al său, care în cas de absența Episcopului, respective a Archiepiscopului să-l suplinească în ducerea presidiului, eară în cas de moarte să conducă împreună cu Consistoriul afacerile bisericesci în epar-

chie preste tot, până la alegerea noului episcop”.

Cei ce susțin, că Vicariul ar fi dat Metropolitului ad personam, se rađimă pe cuvintele: „până la alegerea noului episcop” din acest paragraf. Asta e greșala domnilor, și aceia sînt în rătăcire, căci cuvintele de sus reflectează la un cas special și nu la cestiunea vicariului ca atare. Moartea arhierelui aduce cu sine o stare excepțională, în care toate afacerile Archiepiscopului resp. Episcopului, afară de cele arhieresci, să concred conducerei vicariului. Perind după reîntregire starea excepțională să reducă toate la starea lor ceptio-de mai înainte astfel și conducerea esențială a Vicariului în toate afacerile episcopesci resp. arhieresci se reduce numai la anumite afaceri și anume: a suplini pe Arhieriu în cas de absență etc. E evident deci că cu încetarea stărei excepționale nu înceată și lipsa unui vicariu.

Dacă n'ar fi fost lipsă de vicariu, nici nu s'ar fi denumit.

Dacă vicariul ar fi dat persoanei episcopului atunci murind episcopul ar înceta și funcțiunea vicariului și n'ar fi fost lipsă să se dică anume în §. citat „că poate denumi (Episcopul) din tagma preoțească un locțiitor (Vicariu) al seu. Ne fiînd al persoanei, vicariul este al oficiului. Despre adevărul acesta ne asigurază legile positive. Consistoriul nostru are o istorie lungă și mare care e indicată de ajuns și în actele sinoadelor noastre în special în punctul 15 și 16 actele sinodului din anul 1870. La punctele acestea presidiul aduce la cunoștința sinodului că a esoperat în fine și îi a succes a fi îndreptățit se denumească, pe basa Stat. org. un vicariu și 4 asesori ordinari. Înainte pretindea regimul ca pe cei patru asesori el să i întărească ear' pe vicariu tot el să l denumească. Șaguna odată cu capul nu s'a putut învoi cu toate puterile a o nimici; ba nu nu s'a învoit chiar nici la măgulitoarea concesiune ce i făcû regimul de atunci, învoindu-se ca până va trăi Șaguna să nu se amestece în denumirea vicariului.

Astfel prin lupte continue îi succese în fine a ajunge ca în sesiunea sinodului din 1870 la pt. 50 și 77 se poată pune la ordinea zilei alegerea senatului bisericesc și a denumi apoi pe vicariu. În 1878 și 1879 devenind doue din posturile de asesori din senatul bisericesc în vacanță, să întregiră, confoim l-gei, prin alegere. Vicariului denumit îi a dat Șaguna decret de locțiitor și față de incompatibilitatea posturilor la provocat a se lepăda de toate celelalte posturi cărei provocări a și urmat.

După cele dișe cred că starea lucrului nu se mai poate pune la îndoială și că e timpul a fi chiarificați odată în afacerea aceasta.

Presidiul: Basă la cestiunea de față e propunerea comisiunei bisericesci. Însă mai de aproape la aceasta ia dat comisiunei privilegiu împrăgiurarea, că din raport nu se vede lămurit de e vorbă de vicariul arhieriu sau de vicariul archiepiscopesc. Trebuie

să ne chiarificăm ce e drept față cu aceste două cestiuni. Ce privește cestiunea vicariului cu rang de arhieru, aceasta e încă pendentă nu însă delăturată dela ordinea Țilei; firul acesteia n'a încetat a se continua. Cât pentru cealaltă nu m'am grăbit a o decide prin un act separat, căci n'am vădut necesitate. Relațiunile între mine și vicariu a fost de așa încât n'am simțit nici o lipsă a dispune ceva separat în direcțiunea aceasta. Tot asemenea nu mi-a dat ansă nici corelațiunile dintre mine și vicariu la facearea unui pas decizător în afacerea aceasta.

Părerile mele despre pozițiunea vicariului sânt pre deplin cunoscute cred Ven. sinod din dechiarările mele făcute în sinoadele și congresele noastre și nu vęd lipsa a le mai espune aici. Nu știu cine ar putē sustine că Vicariul ar fi un obiect de delăturat. Să luăm deci la cunoscință punctul acesta din raport. Starea sănătății nu mă iartă să vorbesc mai multe în afacerea aceasta.

Dep. N. Popoa: Cele ce le-am adus eu înainte sânt numai deslușiri. Aceasta o repet încă odată. În meritul lucrului nu voiu și nam voit să intru.

Presidiul: Dorința ca vicariul să fie stabil e justă. Lipsă e să fie așa. Cestiunea e coaptă în convingerea mea.

Dep. N. Cristea: Propunerea comisiunii referitoare la punctul din întrebare nu o pot primi. Deși a venit consistoriul în privința aceasta cu un raport scurt, părerea mea e, că împregiurarea aceasta n'a împedecat pe comisiune a ne veni aici cu o propunere meritoare. Basă la aceasta afla destulă în acte. Acestea îi oferea material destul. Dacă am lua punctul acesta dela ordinea Țilei până ce comisiunea ar studia cauza din ante-acte, aceea ar putē veni încă sub decursul sesiunii prezente cu o propunere precisă. Propun deci să se ia punctul acesta dela ordinea Țilei ca comisiunea se aibă timp a studia ante actele și a ne veni la timpul seu cu o propunere meritoare.

Presidiul: N'ași avea nimic în contra propunerii făcută de domnul antevorbitor, aceea poate ar înlesni deslegarea cestiunii acesteia. Însă voind a regula aici în sinod afacerea aceasta, am intra într'un lucru ce privește la biserica întreagă. De astădată deci ași fi de părere să luăm afacerea spre știință.

Dep. Duvlea: Mie mi se pare că dorința domnului dep. N. Cristea e prea mare când cere ca comisiunea se studieze ante actele privitoare la vicariat. Consistoriul avē să se prepare actele și să ne vină cu o propunere în privința aceasta. Trece preste sfera de activitate a comisiunii dar nici nu e posibil a intra comisiunea în studiarea anteactelor unui cas, ce i se așterne de sinod.

Dep. Truța: Am se observ domnului dep. Cristea, că actul acesta a dat în comisiune ansă unei discuțiuni mai lungi de o oară. Am știut, că cauza vicariului cu rang de arhieru e pendentă și dată Escelenției Sale ca se o facă obiect de pertractare în sinodul episcopesc. Scim și aceea, că în anul trecut s'a adus o decisiune în cauza aceasta în senatul bisericesc. Această însă încă nu ni-a putut pune în poziție a veni cu o propunere meritorie în cestiune.

Dep. Cristea: Mi s'a reflectat (întrurumpere).

Dep. P. Nemeș (la regulament) Unul și același deput. nu poate vorbi mai de multe ori la un obiect, ași doi să se observe aceasta.

Dep. N. Cristea: Ca propunător mi-e permis a-mi apăra propunerea. Mi s'a reflectat, că comisiunea a studiat cauza și după ante acte. Atuncea mă mir că comisiunea n'a venit cu

altă propunere ci numai cu aceea: să se îndrumeze consistoriul a studia și prepara mai bine cauza aceasta. Eu m'ași fi mulțumit să se fi Țis din partea comisiunii; să se ia spre știință. Ceea ce s'a ajuns în congresul de astă toamnă în cauza aceasta, ar fi pus de altcum comisiunea în stare a veni cu o propunere ori și numai cu dorința: ca afacerea aceasta să se termine odată și ca referințele între vicariu și presidiul ordinaru să se chiarifice?

Presidiul: Să se ia spre știință.

Dep. Cosma: Când am propus să se ia spre știință punctul acesta din raport am avut în vedere să se delăture afacerea aceasta respective să se ocolească intrarea în meritul ei.

Dep. E. Brote: Par. Cristea și-a redus propunerea sa la o dorință, care s'ar putē îmbina foarte bine cu propunerea făcută de Domnul Cosma. În cazul acesta ar trebui se sune propunerea: se ea spre știință cu aceea că atât una cât și cealaltă afacere să se finalizeze cât mai curēnd.

Dep. Z. Boiu: După deslușirile date de presidiu cred că putem trece peste afacerea aceasta cu primirea propunerii făcute de domnul Cosma și a amendamentului d. dep. Cristea. Se primesce.

Urmează la ordinea Țilei cestiunea cu comuna Secătura. La anul 1880 trecēnd o parte din creștinii noștri diu comuna Secătura la biserica gr. cat. la inițiativa și cu spriginul atât a organelor bisericeii numite cât și a organelor politice administrative a trecut și realitățile bis. și a scoalei noastre de acolo în posesiunea acelei bisericeii. Oficiul protopresbiteral din tractul de care se ține comuna Secătura a relatat de timpuriu consistoriului nostru despre starea lucrului în această comună, cerēnd a i se da înviațiunile și spriginul de lipsă spre delăturarea pericolului ce ne amenință acolo, arētēnd, că o parte considerabilă din parochieni a rămas credincioși bisericeii lor genuine.

Nici în urma repetitelor relatări și cereri însă n'a făcut consistoriul nici un pas în cauza aceasta. De aici a urmat apoi, că partea trecută s'a adunat și dechiarat că consimte să treacă și realitățile ce le a posedat biserica noastră în comuna numită în proprietatea și posesiunea bisericeii unite. Pe basa acestei dechiarări a urmat pe calea sa intabularea realităților bisericeii noastre orientale pe numele bisericeii unite. Fiscalul nostru a făcut pașii de lipsă pentru nimicirea intabulării făcute însă în zadar. Ministru a dechiarat, că trecerea fiind legală ear' intabularea efepuită pe basa unei dechiarări făcute din partea comunei bis. Secătura, sentența adusă în privința intabulării nu se poate altera. În urma acesteia fiscalul nostru a arētat consistoriului că acum nu rămâne alta decât de o parte a începe proces ordinar în fruntea aceasta ear' de altă parte a cere dela ministru informațiune: cum interpretează acela §. 27 din an 1848 pe basa căruia sa poate intenta procesul ordinar.

La cererea fiscalului consistoriul încă nici până aȚi n'a decis nimic.

Cauza însă mai are și o altă parte. Îndată la cea dintăiu relație a administratorului nostru protopopesc Vicariul arhieriscopesc a făcut o reprezentațiune către ministru, a comunicat-o cu Escelența Sa și în conțelegere cu acesta a dispus să se traducă în limba maghiară ca apoi să se poată așterne la locul mai înalt. Traducerea făcută a luat-o Escelența Sa spre corectare și ulterioară afacere. De atuncea a remas lucrul ne urmărit. În fața acestora comisiunea se vede îndemnată a face propunerea; sinodul arhieric-

cesan ia cu părere de rău la cunoscință starea lucrului cu Secătura, și îndrumează pe Consistoriu a dispune intentarea unui proces ordinaru, ca să se nimicească actul de intabulare...

Presidiul: Me simt îndemnat a da unele deslușiri în cauza aceasta. E adevărat că s'a relatat din partea administratorului protop. însă după ce am intrat mai afund în cestiune am vădut că aceea e foarte mancă și e de lipsă înainte de a face reprezentațiune către ministru a sci starea lucrului cea adevărată. Asta e cauza întârzierii cu reprezentațiunea. Constat numai că din întârzierea aceasta n'a urmat nici o scădere pentru biserica noastră din Secătura. Pașii de lipsă în privința nimicirii intabulării se pot face și independent de reprezentațiune.

Dep. Cosma: Tot în stadiul în care ni se prezintă cauza aȚi au fost aceea și în anul trecut. Trebuia să se înceapă proces ordinar și pe calea aceasta se poate face foarte mult. Anul trecut s'a dat îndrumarea aceasta Consistoriului — trebuia să se urmeze. Acum o facem de nou: să se înceapă proces ordinar.

Presidiul: Nu mi aduc aminte de o astfel de îndrumare, se poate să se fi enunțat în absența mea.

Dep. Pațița: Cestiunea e că s'a vătēmat de o parte dreptul bisericeii ear de altă parte proprietatea bisericeii. Avem deci două părți de urmărit.

Dep. E. Brote: (la regulament) După raportul comisiunii n'am avē substrat la o desbatere meritorie în cauza de față. Să se însărcineze comisiunea a face o compunere specială a însărcinărilor date consistoriului, apoi așa preparat să vină earăși înaintea sinodului cu punctul acesta din raportul consistoriului bisericesc.

La deslușirile date de referintele comisiunii dep. E. Brote și retrace propunerea cerēnd să se vorbească în special asupra punctelor din raport.

Dep. Demian: Să se ia la cunoscință dechiararea consistoriului: că va face cei va fi cu puțință în cestiunea aceasta cu adausul că se însărcineze consistoriul pe fiscalul seu a intenta proces.

Dep. D. Manole: Cestiunea are done părți: de drept și partea morală. În partea primă nu se amestecă. La partea a doua observă că cu părere de rău trebuie se recunoască că nuse poate convinge din acte cine poartă vina la starea în care se află cauza de față: adm. protopopesc, seu organele mai înalte. Să se dea deci actul — nefiind complet comisuieni înapoi care în conțelegere cu Consistoriul se caute a afla starea lucrului cea adevărată și a-l asterne apoi earăși sinodului.

Dep. de Preda: În propunerea comisiunii ocură cuvintele, să ia cu părere de rău la cunoscință.

Dacă să întrebuițează cuvintele acestea s'ar putē presupune ușor că în cauza de față nu s'a făcut nimic. Din deslușirile primite de înaltul presidiu vedem însă că totuși s'a făcut ceva, deci n'avem motiv a Țice în general, că „să i-a cu părere de rău la cunoscință“. Țic unii din domnii jurisconsulți: să se înceapă proces civil, eu mărturisesc că până nu cunosc împregiurările în detaiu, nu pot consimți cu părerea aceasta. — S'au făcut pași în cauză? atuncea cuvintele de sus se pot lăsa afară, și să se îndrepte numai consistoriul a continua pașii începuți.

Dep. E. Brote: ține cauză de foarte interesantă. Informațiunea ce o are dēnsul nu e basată pe acte ci pe fapte. Lucrul pe cum se prezintă nu e destul de specificat. Să se studieze lucrul din acte ca să se vadă apriat unde e vina, ca astfel de lucruri să se omită pe viitoriu. Să se însărcineze comisiunea a mai studia lucru și a veni apoi cu un raport mai detaiat.

Dep. Cosma. Tot ce știu în cauza aceasta, o știu din informațiuni și nu din acte, să se primească deci propunerea făcută de ante vorbitorul.

După-ce justifică raportul comisiunii îndreptățirea cuvintelor „cu părere de rău se i-a la cunoscință“ se pune la vot cestiune și se primesce propunerea dep. D. Manole, care cere deslușiri în cea-ce privește vina din care a ajuns cauza în stadiul, în care se află. (Va urma.)

Publicăm de nou aceste acte din cauza regretabilă că în Nrul trecut, la punerea în pagini, s'a omis unele pasage și pe lūngă aceasta s'au mai străcurat și unele erori.

Interpelațiune.

1. Are Escelenția Sa cunoscință că în Nrii. 294. 303. 332. și 346 ai Țiarului „Pester Lloyd“ din 1881 au apărut un șir de corespondențe, datate din Sibiu, în cari se țintesc a resturna constituțiunea bisericeii noastre basate pe legi sancionate, și se provoacă guvernul: se ia aspră ingerență în aceasta biserica, să nimicească autonomia ei și se o reducă la absolutismul ierarchic; — în cari corespondențe: se suspicionează biserica noastră și organele ei de *crimen laesae Majestatis* susținēnd că: „de oare ce guvernul „nu inspecționează din destul biserica „prin comisari, organele ei, sub masca „autonomiei, pot ușor urmări „interese inimice statului; de „unde urmează că corporațiunile „aceste de sus până jos fac tot „mai multe escesuri, ear singuraticile organe comit astfel de „abusuri în oficiu, încât ar fi pōcat ale mai retăcē“ — în cari corespondențe se Țice mai departe că: „afacerile bisericesci stagnează pentru necapacitatea și trândăvia funcționarilor, și că însuși „Archieppul și Metropolitul, înțrebat fiind ar fi mărturisit, că „rēul provine de acolo că nici „un funcționar consistorial nu „are capacitatea recerută și „cunoscința limbei maghiare, „prescrișă de Statutul organic, „din care cauză Archieppul și Metropolitul ar fi împedecat în lucrările sale“ — în cari corespondențe mai departe: organismul bisericeii noastre se numesc „putred“ și „nesănatos“ și cu privire la proiectul elaborat de Aepp. și Metropolitul pentru înființarea celor două Episcopii, se susține că: „tocmai aceia, cari au dat lui Șaguna epitetul de „Marele Andreiu“ cu scop ca se facă pe următorul lui cât mai „mic“, au fost contrarii cei mai aprigii proiectului, și aceștia, adecă Archidieceșanii, cari sânt conduși de spirit separatistic, cari țintesc ași crea o stare excepțională neatērnată de Archiepiscop și influența statului și a avē mână liberă în Archidieceșana Transilvană — au propus ridicarea Vicariului la rang de Arhieru, din cauză că s'a ales de Archiepiscop Miron Romanul sub influența guvernului“; — în cari corespondențe în fine se afirmă că: „și ceilalți doi Episcopi din Arad și Caransebeș nu simt și nu lucrează decât în consonanță cu Archidieceșanii“ — și că „toți a ten dențe egoistice, nutresc visuri efemere, fac intrigi etc. etc.“

2. Dacă Escelenția Sa are cunoscință despre aceste atacuri asupra bisericeii noastre și suspiciuni a organelor și funcționarilor ei: ce pași a întreprins în calitatea Sa de cap al bisericeii spre a se desmintă acele neadevăruri?

3. Dacă astfel de pași nu s'au întreprins:

a) nu cumva consimte, Escelenția Sa cu acele corespondențe?

b) și dacă consimte adevărat este că corporațiunile noastre bisericesci de sus până jos fac escesuri și că singuraticile organe comit abuzuri în oficiu?

c) adevărat este, că nici un funcționar dela Consistoriul nostru nu are capacitatea recerută, și că aceasta ar fi mărturisit-o însuși Escelenția Sa?

d) este convingerea Escelenției Sale că organismul bisericeii noastre ar fi putred și nesănătos? și dacă „da”, pe ce se basează aceea convingere?

e) nu cumva se simte și Esc. Sa motivat a crede sau a presupune că: Archiepiscopii ar ținti a și crea o stare excepțională neatârnată de arhiepiscop și de influința statului, și că acestia împreună cu Episcopii sufragani, ar nutri visuri efemere și dacă s'ar simți motivat la aceasta, cari ar fi motivele Escelenției Sale?

11 Aprilie 1882.

Diamandi Manole m. p.,
deputat sinodal.

Respuns

la interpelațiunea dlui deputat sinodal
Diamandi Manole.

La pt. 1. — În general am cunoștință despre articolii diarului „Pester Lloyd” provocați de interpelantele; în special însă nu cred că estrasul din acei articoli, cuprins în interpelațiune, ar fi intru toate esact, pentru că eu nu mi aduc aminte, să se fi suspiciat biserica noastră în acei articoli de *crimen laesae Majestatis*, cum dăce interpelantele, nici să se fi afirmat, că cunoștința limbei maghiare pentru funcționarii noștri consistoriali ar fi prescrisă în Statutul organic.

La pt. 2. — Din întreg cuprinsul articolilor din cestiune am aflat ridicându-se pe de asupra intențiunea autorului lor de a provoca ingerința regimului în afacerile noastre interne bisericesci, ceea ce pre mine m'a indignat foarte, știind, că dacă și sunt unele defecte în viața organismului nostru bisericesc, acele se pot îndrepta în sinul bisericeii, fără ori ce ingerință din afară, care ar deroga autonomiei noastre bisericesci. Am și fost rezolut la dorința consistoriului archidieceșan a rectifica în același diariu recensuniile din atinșii articoli; însă în privința stilisării nu m'am putut înțelege la timpul său cu o anumită comisiune consistorială; ear mai apoi au întrevănit unele lucrări de mare importanță și urgență pentru archidieceșă, precum: executarea arondării protopresbiteratelor, reconstituirea corporațiunilor inferioare bisericesci pe un period nou, studiarea proiectului de lege pentru scoalele medii, și altele, cari mi-a ocupat toată atențiunea și tot timpul așa, încât n'am mai putut reveni la atinșii articoli de diare într'un timp, în care încă nu ar fi fost târziu ai rectifica.

La pt. 3. a) — Vederile mele în obiectul articolilor din cestiune în liniamentele generali le-am comunicat la timpul său comisiunii consistoriali, și chiar din comunicarea lor a urmat, că în comisiunea consistorială nu aveam o basă de conțelegere asupra stilisării unui act de rectificare. Sunt în provocați articoli unele aserțiuni, în a căroră analizare eu în interesul păcii și a consolidării noastre bisericesci de astădată nu voesc să intru, și tot din acest motiv încă nu aflu sosit timpul pentru a descoperi experiențele, ce le am despre întregul nostru organism bisericesc; a putut însă afla ori și cine din toate declarațiunile mele ocasionale și din tot tactul urmat de mine: că eu chiar cu multă abnegațiune m'am silit totdeauna, ca instituțiunile noastre bisericesci basate în statutul organic, să se întrupeze în bisericeă, și să producă rezultate salutarii.

La pt. 3. b) — N'am esperiat, nici nu mi s'a făcut vre-o arătare sau măcar indigitare: că corporațiunile noastre bisericesci de sus până jos ar face escesuri și că singuraticile organe ar comite abuzuri în oficiu. De ar fi fost numai astfel de insinuări obiectul articolilor din cestiune, rectificarea ar fi putut urma în curând; dar într'o legătură cu alte aserțiuni din acei articoli a remas și această parte fără rectificarea.

La pt. 3. c) — Nu voesc a mă pronunța asupra capacității funcționarilor noștri consistoriali, mai ales în momentele, când pertractăm aici în Sinod rapoartele anuale ale consistoriului archidieceșan, care ele înseși sunt dovadă despre capacitatea funcționarilor consistoriali; observ însă: că în cestiunea aceasta, când va fi la timp mă voi pronunța, nu pentru a da material la diare, ci pentru a supune observările mele aprețiarei organelor competente bisericesci; până atunci voi continua a face cele posibili, că organismul nostru bisericesc să se perfecționeze din ce în ce. La cuvintele ultime din acest punct observ: că n'am făcut actul de indiscrețiune de a face atare mărturisire la locuri necompetente.

La pt. 3. d) — Nu mă simt detoriu a da seamă nimănui despre aceea ce eu nu am afirmat. Ori-ce critică ar face cineva în instituțiunile noastre bisericesci, în modul cel mai eclatant se poate combate ea și se poate resturna prin fapte și rezultate în viața noastră bisericescă. Dacă este putred sau din contră vigoros organismul bisericeii noastre creat prin Statutul organic, se va vedea din rezultate. Discordia dintre noi ar fi vermele cel mai periculos, care ar roade pomul vieții noastre bisericesci chiar la rădăcină și l'ar face să putrezească. Să ne ferim de discordiă!

La pt. 3. e) — Este cu totul treaba conștiinței mele și a oficiului meu archiepiscopesc: cum cunosc eu pre archidieceșanii mei, ce mi convine și ce nu din direcțiunile ce le urmează ei. Când voi avea motive și va fi la timp, voi face us de experiențele mele și în această parte, dar numai la locul competent. Până atunci să conlucrăm cu toții la aceea: ca în sinul bisericeii și între organele ei să se conserve pacea, care este una din primele condițiuni ale prosperării!

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Propunere.

Din respunsul Escel. Sale se constată:

1. Că Escelenția Sa are cunoștință despre articolii diarului „Pest. Llyd” provocați de mine în interpelațiunea mea din 11 ale curenteii și că din întreg cuprinsul articolilor Escel. Sa a aflat ridicându-se pe deasupra intențiunea autorului lor de a provoca ingerința regimului în afacerile noastre bisericesci, ceea ce pe Escel. Sa te-a indignat.

2. Că Esc. Sa a fost și rezolut la dorința consistoriului archidieceșan a rectifica recensuniile din atinșii articoli, înse parte diferințele de păreri între Esc. Sa și între o anumită comisiune consistorială, parte lipsa de timp a împedecat aceea rectificare.

3. Că deși Esc. Sa ai comunicat comisiunii consistoriale vederile Esc. Sale asupra unor aserțiuni din articolii provocați, totuși nu aflu sosit timpul în interesul păcii și a consolidării noastre bisericesci pentru a descoperi experiențele ce le ai Esc. Sa despre întreg organismul nostru bisericesc; nici asupra capacității funcționarilor consistoriali nu aflu timpul sosit pentru a supune observările Esc. Sale aprețiarei organelor competente; nici asupra stărei sănătății organismului bisericeii, dacă este putred sau vigoros, Esc. Sa nu aflu bine a Te pronunța în mod pozitiv, accentuând că

discordia ar fi inamicul cel mai mare al organismului nostru bisericesc, în fine declară a nu avea motive nici a fi la timp a face us de experiențele despre direcțiunile ce urmează archidieceșanii, apostrofându-ne că toți să lucrăm la aceea ca în sinul bisericeii și între organele ei să se conserve pacea, care este una din primele condițiuni ale prosperării.

Având în vedere, că sinodul archidieceșan trebuie se nisuiască cu toate mijloacele legale la consolidarea bisericeii noastre și la o regulată funcționare a organismului bisericesc;

Având în vedere că sinodul arch. numai atunci va fi pus în pozițiune a urmări cu succes aceste scopuri, dacă va avea cunoștință despre toți factorii și despre toate împregiurările cari împedecă consolidarea bisericeii și regulată funcționare a organismului bisericesc; având în vedere că Esc. Sa în respunsul din cestiune află de bine a nu comunica sinodului arch. nici vederile sale despre unele cestiuni bisericesci foarte însemnate, nici experiențele sale despre întreg organismul bisericeii, nici observările sale despre capabilitatea funcționarilor consistoriali, nici părerile sale despre direcțiunea archidieceșanilor:

am onoarea a face următorul proiect de conclus:

Chiar în interesul păcii și a consolidării bisericesci, și ca să dispară ori ce discordie din sinul bisericeii — sinodul arch. își exprimă dorința ca: Esc. Sa să și descopere cu cea mai mare francheță toate vederile, părerile, observările și experiențele Sale despre toate afacerile bisericeii noastre și cu deosebire despre cele din cestiune, căci sinodul numai astfel va fi pus în pozițiune a cunoaște și a delătura eventualele pedeci ce s'ar opune regulatei funcționării a organismului bisericesc, și ar pute stărpi din rădăcină răul, care ar pute periclită prosperarea bisericeii noastre.

14 Aprilie 1882.

Diamandi Manole m. p.

Declarația Sasilor din Sibiu

votată cu unanimitate în adunarea electorală dela 16 Aprilie.

(Incheiere.)

Legea de naționalitate dela 1868 nu dă limbilor nemaghiare pe lângă limba statului egală îndreptățire ce o indică titula ei, dar totuși le mai dă un loc și în comerțul oficial al autorităților. În praxă acest loc a fost redus la cercul familiei, al bisericeii și al scoalelor ei: reprezentarea înaintea judecătoreii și aperiarea acusatului este admisă numai în limba statului, sentințele se aduc numai în această limbă; prescrierea dărilor, precum și toate publicațiunile judecătorești se fac numai în limba statului; chiar și ordinea de di a adunărilor comitatense în cercuri aproape cu deosebire germane și romănesci, nu se împărțășese în altă limbă, — în contra legii.

Gravaminele la guvern și la dietă au adus cu sine numai o procedere și mai înăspriță a amplexurilor zeloși în serviciu. Altfeliu un corp reprezentativ municipal sau comunal cărora legea le dă autonomie, nu i s'ar fi impus de vice comite „alesul” unei minorități cu totul neînsemnate, nici dispusețiunea garantată de lege (art. 12 1876) privitoare la o avere corporativă nu s'ar fi explicat prin praxă guvernului așa, că asupra acestei averi să nu mai dispună proprietariul legiuit ci exclusiv numai organele guvernului, cărora nu le compete decât „supraveghinerea.” Și tocmai de aceea ne opunem și proiectului de lege din urmă privitoriu la scoalele medii, pentru că earăși în contra cuprinsului clar al legii, tinde a alunga limba

germână din toate gimnasiile germane nu din cauza falsă răspândită, că învețarea limbei statului ar pretinde-o căci aceasta și noi o ținem de necesară și în fapt am introdus-o în toate scoalele noastre mai înalte de mulți ani ca obiect obligat, și nu din cauză că guvernul se capete dreptul de suprainspecțiune asupra scoalelor noastre, pe care noi nici odată nu i l'am contestat.

Este așa lucru de mirare aceasta opozițiune, că se fie îndreptățiti ai stigmatiza de nemulțumitori pe Sasii din Transilvania, dacă față cu cele ce li se întâmplă nu tac, ci vorbesc și se plâng se roagă și admoniază pretutindenea, unde nici legea naturii, nici cea a statului, nu opresce în diua de astăzi pe asuprit de a vorbi. Ori că numai nouă se nu ne fie permis, ceea ce spiritul veacului nostru permite fiicărei naționalități ceea ce naționalitatea, care politicesce predominesce în propria noastră patrie și a conces și și concede însăși pretutindeni pe unde în statele vecine se află oare-cari membri ai propriului lor popor, sustinânduși cu mare greu naționalitatea?

Și dacă acest simț nu se manifestă de cătră toți Germanii în Ungaria cu aceeași vioiciune, ca din partea noastră, este aceasta o minune? Conaționalii în Ungaria proprie au o altă istorie decât Sasii în Ardeal; de când au emigrat în Ungaria ei n'au fost despărțiti s'au numai pe scurt timp au fost despărțiti de regat, și astfel s'au împărțit în fapt și în măsură însemnată de toate bunătățile de care se poate bucura un popor într'un stat mare și puternic căruia îi aparține, și dacă drept mulțumită pentru acestea se cere dela ei, ca să și sacrifice naționalitatea în sensul strict al cuvântului, atunci vadă ei cum se vor împăca cu aceasta pretensiune în inima și în conștiința lor. Dacă însă li se face aceeași pretensiune și Sasilor, imediat după ce li s'a ascurat prin contracte și legi tocmai contrariul, și după ce abia au fost în pozițiune, ca, după o despărțire de mai multe sute de ani, să se dedea ear' cu nisce relațiuni politice de tot nouă și grele; s'au dacă și acesta nu li se cere pe față, însă se întâmplă tot posibilul spre a face să se implinească; dacă li se întâmplă toate acestea Sasilor, fiind tractați ca nisce străini tolerați în țeară, în aceea țeară, care a câștigat-o cu sudoarea lor și au aperiato cu sângele și cu averea lor în contra multor inimici seculari, fără de a se gândi și mărturisii, măcar din dragul ecuității, că Ungaria în timp de preste 300 de ani n'a adus pentru aceasta țeară și pentru poporațiunea ei nemaghiară nici un fel de jertfă, și că cultura ei, încât esiste ađi, este în toată privința o cultură proprie: — atunci am crede, că n'ar trebui se fie privit de un lucru atât de condamnabil, dacă decizi fiind a ține tare la naționalitatea noastră germană, ne purtăm numai cu o încredere foarte precaută față de ori ce proiect de lege nou, dedați a respecta legile deja esistente, ce le aflăm în condicele patriei, ca aduse pentru scutul naționalității noastre.

Și dacă în situațiunea aceasta impusă nouă ne bucurăm, când întimpinăm și simpatiile conaționalilor afară de marginile acestui stat, ai căruia cetățeni sântem și voim să rămănem, așteptând ca să pună un cuvânt bun pentru noi la aceia, în a căroră mână este puterea asupra noastră; atunci, deoarece-ce espresiunea acestor simpatii nu trece marginile ce le stabilește dreptul internațional, nu vedem nici în aceasta nimic, ce ar îndreptăți în fapt pe careva a ne condamna pe noi sau pe conaționalii noștri, precum fac aceia, cari votează ađi rezoluțiuni în contra Schulvereinului german, cu provocare, la patriotismul lor unguresc, ce este mare parte încă foarte tinăr.

Reasumăm cele șise în următoarea declarațiune:

Protestăm în contra ori căreia suspiciunii a fidelității noastre către stat și respingem cu indignare ori ce încercare de a ne prezenta pe noi și în genere pe Sasii din Transilvania ca inimizii ai statului unguresc. Fidelitatea noastră aparține legilor statului și domnitorului său legitim, ear' iubirea noastră patriei.

Dar noi, cari suntem cetățeni ai Ungariei și voim se rămânem Germani, respingem cu aceeași hotărâre și acele nișuțe, ce se ivesc acuma pretutindeni și devin din ce în ce tot mai nedrepte și mai nerușinate, voind a judeca conștiința oamenilor, cari desconsiderând legi fundamentale în vigoare ale acestui stat, nu voiesc a vedea în așerarea propriei naționalități, în cât nu este maghiară, și în leala stăruire de a susține condițiunile existenței acestei individualități și a cultului său în aceasta țară, nu voiesc, dicem se vadă alta, decât espreșiunea inimiciției în contra statului unguresc sau în contra concetățenilor de altă limbă și prin o asemenea necunoaștere și caluminiare cauzează însuși patriei rane grele și împiedecă și amenință pacea și liniștea dintre locuitorii țerei de diferite limbi.

Noi dorim din inimă aceasta pace și salutea pentru toți, ce se poate afla numai într'insa. Pacea și salutea țării însă nu se conturbă nici prin atitudinea deputaților nostri dietali în aceasta cauză căroră le esprimăm cu bucurie la aceasta ocaziune aprobarea noastră recunoșcătoare, nici prin intențiunea Schulvereinului german în Berlin, esprimită în statutele sale, că pe Germanii din afară de imperiul german să-i conserve Germanismului de oare ce el (Schulvereinul) astă conservare nicăiri nu o doresce altfel, decât numai în fidelitate către statul căruia aparțin; de aceea regretăm faptele, care au cauzat declarațiunile sale, — dar espreșiunea simpatiilor sale nu o putem primi decât numai cu mulțumire.

În țeara noastră va fi buna înțelegere și binecuvântarea, dacă aceia, căroră li s'a dat pe mână puterea, se vor crede îndatorați, de a o și întrebuința spre scutul acelor legi și dispozițiuni legale, ce le-a creat numai de curând înțelepciunea legislatorilor, pentru că în țeara unde după voința prevedinței trăiesce mai mult decât o ginte, fie care gintă să și conserve aceasta individualitate și totuși se poată iubi țeara, ear în toți se descepte și se susțină nestins un simț de comuniune și conștiința datoriei la comuna lucrare pentru bunăstarea comună.

Aceste idei susțin fie care stat, și dovedit este, că ele au conservat în trecut și statul unguresc. Noi, cari credem încă în viitorul lui și în viitorul nostru într'insul, nu perdem speranța, că ele și vor redobândi valoarea de mai înainte."

Revista politică.

Sibiin, în 14 Aprile

Delegațiunea ungurească a învins la votarea comună a creditului pentru Bosnia. Urmarea votării este demisionarea ministrului comun de finance Slavy. Diarele opoziționale maghiare declară votarea comună egală cu intrarea Ungariei în Reichsrath.

În dieta Croației ei, Vas. Gyurgyevics interpelează în numele deputaților de naționalitatea serbească în cauza denumirii metropolitului (patriarh) Angyelilics.

După o telegramă dela București guvernul de aci n'are încă nici o cunoștință oficială despre proiectul Barrère în cestiunea Dunărei. Toate scirile de până acum despre hotărârea guvernului în cestiunea aceasta sunt numai scornituri. „Românul“, publicând un articol din „P. Ll.“ privitoriu la această cestiune dăce că diariștii din Budapesta își dau osteneala de a dovedi „cât de neintemeiate sunt temerile Românilor în cestiunea Dunărei?”

Varietăți.

Îndreptare. La pagina 174 Nr. present, coloana a doua, șirul 4 sunt a se adauge cuvintele: „La reprezentatiunea Esc. Sale arhiepiscopului în afacerea aceasta, d. ministru a aprobat trecerile, respingând cererea consistoriului de a se esmite comisiune micștă pentru constatarea ilegalităților, cu cari s'au făcut acele treceri“; ear' după cuvântul: „atuncea“: „purtându-se proces pentru averea bisericeii din cestiune“; apoi după cuvintele: „a rămas lucrul“: „ca la timpul seu să fie mai departe“ (urmărit)“.

* (Sinodul archidieceșan) s'a terminat Joi după ameză aproape de patru oare. Deputații au plecat Joi seara. Vineri seara, așa încât numai cari au afaceri private au mai ramas. Protocoalele ședințelor din urmă s'au autenticat eri în prezența mai multor deputați.

* (Mandate postale între România și Austro-Ungaria). Dela 1 Maiu stilul nou, direcțiunea generală a postelor aduce la cunoștința publică, că se începe un serviciu pentru schimbul mandatelor (assignațiunilor), postale și între România cu Austro-Ungaria. Acest serviciu se face în aceleași condițiuni ca și pentru celelalte țeri, și anume: suma trebuie depusă la biuroul postal în aur; maximumul sumei de trimis prin mandatele postale e de 500 lei. Ear' taxa ce se percepe e următoarea: pentru mandatele până la 50 lei, 50 bani; pentru mandatele mai mari de 50 lei se plătesce 25 bani, pentru fie care 25 lei sau fracțiune de 25 lei se plătesce 15 bani. Se vor emite asemenea mandate postale internaționale de birourile orașelor de reședință ale prefecturilor, plus Sinaia, Campina și Sulina. Biurourile postale austro-ungare pot plăti și emite mandate postale internaționale din și pentru România.

* (Fortună.) Ați noapte s'a descărcat pe Sibiu o fortună cu fulgere și tunete ca în puterea verei Tunetele, trei după olaltă, urmară în intervaluri mici. Dacă au făcut și vre-o stricăciune nu se scie. Ploaia credem că a fost mănoasă.

* (Oltenii în Iași.) Cetim în „Curierul Balasan“: Cu trenul de Mercuri, la oara 1 după ameză, au sosit la Iași 35 Olteni, dintre cari duoi au venit chiar cu familiile lor. Conducătorul lor se numesce Marin Calin. Ni se spune, că acești Olteni au venit din București în urma indemnului ce li s'a făcut de aici. Aflăm, că în curând vor mai sosit vre o sută de familii. Scopul venirii acestor Olteni este de a lua din mâna străinilor comerțul cel mic. Ei au fost primiți la clubul comercial. Cunoscând rara activitate a acestor oameni, suntem siguri, că nu vor fi lipsiți de spriginul Românilor pentru ca se poată concura pe traficantii străini.

* (Industria casnică în România). Comisiunea pentru susținerea și încugiurarea industriei casnice a hotărât, scrie „R. W.“ că imediat să se procedă la înființarea unei școli normale de țesut, în condițiuni de a produce învățatori și învățătoare pentru școlile de țesut, ce se von înființa în fie-care comună prin concursul comitetelor industriali. Comisiunea s'a pronunțat asemenea asupra instrumentelor și mașinelor trebuincioase pentru instalarea acestei școli, făcend

și un divis pe suma de lei 70,000, pentru care d. ministru de lucrări publice va face să se deschidă creditul necesar. Se scie, că 12 resboai, aduse din Belgia funcționează deja la Asilul Elena Doamna.

* (O streină misterioasă.) Acum câte-va zile a fost oprită la Orșova o damă tineră și foarte elegantă, venind din România. Ea n'a avut să presinte decât bilet de legitime din anul trecut, în care se spune că e servitoare. Născându-se bănueli, i s'a cercetat bagajul într'un cufer sau găsit giuvaericele de o valoare fabuloasă. Fiind întrebată de unde le are, ea a povestit un Roman întreg: că e din Ungaria: a fost în America de nord, în Brasilia, apoi în Anglia și Franța. În Paris a fost amanta unui duce, care i-a dat aceste obiecte. Streina e deținută în arest, până se va primi un respuns din Paris, spre a se vedea cum stau lucrurile acestei femei.

* (O serbare originală.) Bogatul marchis de Bute, unul din cei mai mari proprietari funcționari din Scoția, a celebrat zilele din urmă ziua născerei unicului său fiu într'un mod foarte original. El a invitat la ceai, cafea și ciocolată peste 20,000 de copii din toată plasa în care se află castelul familiei sale. Părinții și servitorii cari au asistat la această serbare numai ei singuri au consumat peste 10,000 kilog. de prăjituri. Masa, care era pusă pentru acest dejun la aer curat avea o lungime de 7 kilometri.

Biata societate, dintr'o parte pot esista marchisi cari sunt capabili a cheltui asemenea sume de bani, pe când din alta miserie consumă populațiunea muncitoare a orașului Londra.

* (Studentii din America) fac câte o glumă boacăna ca și cei dela noi, dar Americanii pedepsesc altfel, după cum ne spune o foaie din New-York. Patru studenți dela academia din Waronsta au creșut și ei că execută un ce prea de spirit, ridicând într'o noapte poarta dela casa unui cetățean spre a și face foc cu ea. Lucrul se descoperi și cei patru tovarăși fură puși în alternativă: sau să fie espuși din școală, sau să se supue unei pedepse ce va pronunța asupra lor cetățeanul păgubaș. Ei aleseră această din urmă pedeapsă. Severul judecător i comandă să tae patru stângini de lemne și materialul săl care în casa unei veduve serace. Pe lîngă aceasta ei au trebuit să și facă această lucrare într'un loc deschis, pe când un tacam de lăutari le cânta ariile cele mai frumoase americane, ear lumea grămădită împregiurul lor nu i slăbia cu aplausele și încurăgiările ei ironice.

Bursa de Viena și Pesta

Din 27 Aprilie 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur	119.75	119.80
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	91.25	91.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.75	110.56
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	—	95.75
Împrumutul drumurilor de fer ung.	134.—	134.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	99.—	99.20
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	98.—	97.5)
Obligațiuni urbariale temeșane	98.—	98.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	97.50	97.—
Obligațiuni urbariale transilvane	98.25	98.—
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	—	99.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	96.50	96.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.50	76.55
Datorie de stat în argint	77.25	77.45
Renta de aur austriacă	94.—	94.15
Sorși de stat dela 1860	130.—	130.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	825.50	820.—
Acțiuni de credit austr.	825.—	843.50
Acțiuni de bancă de credit ung.	342.80	117.—
Sorși unguresci cu premii	339.—	330.—
Sorși de regularea Tisei	117.25	110.40
Scrisurii fioncieri ale institutului „Albina“	—	99.30
Argint	—	—
Galbin	5.62	5.62
Na oleon	9.53 1/2	9.54
100 marce nemțesci	58.75	58.75
London (pe polița de trei luni)	120.10	120.15

Nr. 104.

[63] 2—3

EDICT.

Ioan George Moroie diu Mociul inferior comitatul Făgărașului a părășit cu necredință de trei ani de zile pe legiuita lui soție Ana nată Ioan Darie tot din Mociul inferior fără de a se sci locul unde se află și de mai trăiesce este prin aceasta citat cu scirea și incuviințarea măritului consistoriu archidieceșan dto 11 Martie a. c. Nr. 3811/1881 B. ca în termen de un an și o zi dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra i de soția lui.

Brașov, 26 Martie 1882.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Brașovului, ca for matrimonial de I-ma instanță.

Nr. 139 1882

[62] 2—3

EDICT.

Maria născută Tănase, de religie greco-orientală din Poplaca, comitatul Sibiului, carea de trei ani au părășit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Coman Bârza, tot de acolo, fără a se sci ubicațiunea ei, prin aceasta se provoacă ca în termen de un an și o zi dela prima publicare a acestui edict să se înfățișeze înaintea subsemnatului scaun presbiteral ca formatrimonial de prima instanță, cari la din contră și în absența ei se va decide procesul intentat contrai de către bărbatul ei.

Sibiu 12 Ian. 1882

Scaunul presbiteral gr. or. al tract. Sibiului, ca for matrimonial de I. instanță.

Nr. 135

[64] 2—3

EDICT.

Dimitrie Dimitrie Rusu din Purcereni comitatul Brașovului a părășit cu necredință mai de șeșase ani de zile pe legiuita sa soție Susana nata Vlad Pitiș tot din Porcăreni, fără de a se sci locul unde se află și de mai trăiesce este prin aceasta cu scirea și incuviințat măritului consistoriu archidieceșan dto 11 Martie anul curent Nr. 3086/1881 B. citat, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial căci la din contră și în absența lui se va pertracta, și decide procesul divorțial intentat asupra i de soția lui.

Brașov, 26 Martie 1882.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului I al Brașovului ca for matrimonial de I-ma instanță.

Nr. 257—1882. civ.

[61] 3—3

EDICT.

Din partea judeului esmis de tribunalul r. din Dej se aduce la cunoștință publică, că în cauza de commassarea hotarului comunei Ghinghelag terminul pentru începerea lucrărilor pregătitoare, anume pentru regularea reprezentanții, stabilirea preliminarului de spese s'a ficsat pe ziua de **26 Maiu 1882 la 9 oare an. am.** în comuna Ghinghelag.

Deci se provoacă prin aceasta toți aceia, cari sunt interesați aceasta cauză de commassare sub titlul de proprietari ca se se înfățișeze cu atât mai vârtos la această pertractare, cu cât neînfașarea lor nici va pute se impedece pertractarea nici va servi drept motiv pentru un remediu legal.

Dej în 21 Ianuarie 1882.

Ladislau Hosszu m, p. jude reg. de trib. ca jude pertract.